

nogen anden Stat, og i saa Henseende henviste han til Preussen, at Forholdet med de 14 Millioner Kroner direkte Skatter, som nu skulle eftergives, er meget forskjelligt fra, hvad der finder Sted her. Den simple Grund til, at vi ikke se en saadan Finantspolitik andre Steder, er den, at ingen anden Stat kommer i den Situation, at den faar 4, 5, 6 a 8 Millioner Kroner tilovers hvert Aar; denne Situation har man intetsteds i Europa eller i Verden, og af den Grund ser man ikke en saadan Finantspolitik. (Sag d: I de nordamerikanske Fristater) Nei, det er heller ikke paa nogen Maade Tilfaeldet, at man i de nordamerikanske Fristater har en saadan Sum tilovers, der anvender den Sum, man har tilovers, til at bringe den umaadelige Statsgjæld ned. Det have vi ogsaa gjort hos os, og vor Statsgjæld er nu meget ringe, men desuagtet anvende vi jo ifølge det foreliggende Finantslovsforslag 1,500,000 Kr. aarlig til at afbetale vor Statsgjæld, hvilket ikke er saa lidt, uberegnet Udtaget til Enkeltassen og de øvrige Momenter, som den ærede Finantsminister nævnte. Det ærede Medlem fremhævede det i hans Dine Forbavende i, at vi sælge Fæstningsterrain og vægre os ved at anvende de Beløb, som vi derved faae ind, til Fæstninger. Nu tror jeg ikke, at vi kunne bygge store Fæstninger for de Penge, vi have faaet ind for Fæstningsterrainet, som i det Hele er 360,000 Rbl, at betale i 10 Aar uden Renter, altsaa 600,000 Kr. Hvis det ærede Medlem vilde befæste Kjøbenhavn for denne Sum, var det jo uuligt, at der kunde blive et Flertal derfor; men ret langt tror jeg ikke, vi vilde komme derved, vi vilde ikke engang kunde bygge det ifjor omtalte Fort, maaste ikke engang Halvdelen deraf, for disse Penge. Naar vi have opbrugt Drefunds-fonden eller en Del deraf, da have vi jo rigtig nok samtidig dermed afbetalt langt, langt større Beløb af vor Statsgjæld, det er altsaa kun en Omfætning. Hvad det angaar, at vi opbruge Universitetets Formue, da ville vi jo komme til at tale nærmere derom. Det er et aldeles underordnet Spørgsmaal i finantsiel Henseende, det dreier sig om utrolig smaa Summer. Det mest Interessante i det ærede Medlems Foredrag var, at det skulde sride ind i al Erfaring, at Pengene forrente sig mindre hos Staten. Det ærede Medlem paaberaabte sig i saa Henseende Frankrigs Exempel for Diebliffet, og han paaberaabte sig ogsaa England under Wilhelm af Oranien. Jeg har nu megen Respekt for de Medlemmer, der fremdrage den nære og fjerne Historie, det gjør altid Situationen mere interessant, men det bidrager ikke til at gjøre Raisionementerne mere forrette. Skulde det ikke være muligt, at den forøgede Velstand, som for Diebliffet findes i Frankrig, og den forøgede Velstand, som viste sig under Wilhelm af Oranien i England, for en ikke ringe Del strider sig fra, at der kom større Frihed tilstede; det var

dog tænkeligt. Selvsølgelig har ogsaa den forøgede Skattebyrde og den trykkende Tilstand, som har hersket tidligere, og som er bleven forøget ved Krigen, bidraget til, at Befolkningen har lært at spare, men skulde vi af den Grund frembringe saadanne trykkende Tilstande for at lære Folk at spare? Det er det Raisionement, som det ærede Medlem fører: Lad os blive ved at tyngte Befolkningen med Skatter for at lære den at spare. Ja, det er en ny Grundsetning i Nationaløkonomien, og jeg vil anbefale Nationaløkonomerne ex professo at tage denne interessante Lære under Overveielse. Endelig paastod det ærede Medlem, at der nu er langt mindre Kapital hos Folk her i Landet, end der var efter en lang Række af trykkende Aar. Jeg antager, at det ærede Medlem tænker paa Liden en halv Snes Aar, en 10, 12, 14 Aar tilbage. Jeg tillader mig i høi Grad at betvivle, at det ærede Medlem har Ret i, at der er langt mindre Kapital nu end dengang. Det er ikke længe siden, jeg læste en Fremstilling, hvorledes der i Aarene indtil 1875 var blevet opsparet her i Landet regelmæssig 11—12 Millioner Kr. om Aaret, men i de to følgende Aar 1876—77 blev der kun opsparet 1 Million Kr. om Aaret. Nu opspares der atter efter samme Rilde 25 Millioner Kr. om Aaret; men vil man lægge alle disse Opsparinger sammen, som ere støttede paa statistiske Beregninger, fremkommer der dog vist en ikke ganske ringe Kapitalforøgelse, og efter de Opgjørelser, vi have set, er Nationalformuen nu større end nogensinde før. De tal, jeg nylig nævnte, lede tillige til en anden Betragtning: Skulde det ikke have været heldigt og ønskeligt, om Statskassen i de Par Aar, da her i Landet trykkende Forhold vare tilstede, havde ladet blive 5—6 Millioner Kr. mere aarlig ude mellem Folk? Mon det ikke havde bidraget ganske væsentlig, ikke til at umuliggjøre Krisen dengang, men til at gjøre den mindre. Jeg tillader mig at antage det ganske bestemt. Den Omstændighed, at Regjeringen havde 30 Millioner, eller maaste dengang ikke fuldt 30 Millioner, døde Penge liggende i Statskassen, bidrog ganske væsentlig til at forøge den Krise, vi havde for et Par Aar siden, og naar Regjeringen nu siger: Lad os nu skraabe Penge sammen fra Befolkningen og lægge dem her i Statskassen, tænker saa den ærede Regjering paa, at den derved gjør Befolkningen mindre økonomisk stærk til at modstaa de trykkende Tider, naar de komme. Det vil blive Følgen; det have vi set dengang, og det ville vi faae at se, dersom der atter kommer trykkende Tider. Nei, dette System, at opdyngte Penge i Statskassen, er i nationaløkonomisk Henseende det Jordervelgiste, det tænkes kan. Man bør albrig tage flere Penge ud af Skattebyrernes Lomme, end det er strengt fornødent, alle de andre skulle blive i Skattebyrernes Lomme. Jeg kan ikke Andet end slutte med det, jeg begyndte med at sige, nemlig, at det er en høist